Rejtő Jenő

A pokol zsoldosai

adamo books kiadó

Rejtő Jenő

A pokol zsoldosai

Kiadó: Adamo Books Kft.
http://adamobooks.com
Felelős kiadó: ADAMO BOOKS KFT. ügyvezetője

Copyright © ADAMO BOOKS KFT.
Budapest, 2020

ISBN: 978-963-453-646-8

Írta: Rejtő Jenő
Borítót készítette: Ádám Ágnes
Korrektor: Nemere Ilona
Tördelte: Markó Richárd

Tartalomjegyzék

A Toulet-ügy	4
Ad acta	13
A pokol zsoldosai	19
Ötmillió font!	29
Menni vagy meghalni?	42
Helyőrség az Atlaszban	56
Toulet kapitány jegyzetei	70
David, a kilencedik	79
Helyőrség a sivatagban	98
A nyom	109
A casba	121
Szökés	131
Lorenz	138
Amire nem lehetett számítani	150
Colomb-Béchar	158
La cafard	168
Az utolsó felvonás	177
A becsületrend	190

Helyőrség a sivatagban

I.

Laverborg hanyatt dőlve feküdt az ágyon. Tikkasztó délelőtt volt. A nap színtelen izzása átvert a szemhéján. A nehezen beszívott levegőt egy-egy hirtelen fújással dobja ki a tüdő, hogy azután kínos, lassú emelkedéssel újra belélegezze. Mellette Kolseff feküdt meztelenül az ágyon, verejtékezve aludt, és vékony habfoszlányok táncoltak a szája szélén... Egy pőrére vetkőzött ember pokrócot próbál teríteni az ablakra, amelyen tág kévékben özönlik be a sárga nap. A szemközti meszelt, fehér falon egy polc vonul végig, rajta sapkák, könyvek, üvegek és oldalfegyverek... Senki sem beszél, senki sem mozdul. A hőség, mint egy sárgásan oszló, sejtelmes szörny ül a kis fehér vályogcitadellán. Két-három héten belül megkezdődik az „offenzíva". Az idei, az komoly lesz. Általában offenzívának azt a rendszeres felvonulást nevezik, amellyel a hadsereg előnyomul a névleg francia, de valójában még meghódítatlan területeken. Ez minden évben ősszel kezdődik és eltart tavaszig. Ilyenkor új garnizonokat létesítenek, bevezetik a himlőoltás és az adókötelezettség szent vívmányait, és a büntetőtábor név alatt működő, ingyenes utászkülönítmények tömeges munkaerőkkel szaporodnak, a megrendszabályozott törzsek csoportjaival, akik mindenféle vétségeket követnek el, mivel nem tudják hetek alatt megtanulni azt, amivel a hódító is csak évezredek alatt jött tisztába. Viszont utak kellenek, és ide a pokolba igazán nem jönnek napszámosok, különösen ingyen nem, még akkor sem, ha durva bánásmódban és rossz kosztban részesítik őket.

A csapatösszevonások még a „szieszta” végén történnek. Szép lassan, szinte észrevétlenül. Leváltják a régi helyőrségeket, a stratégiai pontokon elhelyezik az újoncokból összeállított pelottokat, azután néhány hét csend van, és végül lassan megkezdődnek a csapatmozdulatok, mikor a legforróbb nyár már elmúlt.

Laverborg százada a megérkezés után folytatta a szieszt́át. A szieszta annyit jelent, hogy a nyár legmelegebb heteiben délelőtt tíztől délután ötig a légionista köteles az ágyban fekve eltölteni az idejét. A meleg ilyenkor a legedzettebb európai számára is elviselhetetlen. Sokat a szieszta sem használ. Egész nap jéghideg zuhany alatt állva lehetne csak elviselni ezt. Zuhany? Ezen a vidéken drága a víz. A napi ivóadaggal is takarékoskodni kell. Csak a fárasztó gyakorlatokat szüntetik be, és a húsadagokat csökkentik.

A szieszta javában tart. Elbágyadt, tikkadt, gőzölgő emberi testek szinte élettelenül hevernek az ágyakon a dohos, moslékos levegőben. És egyszerre felharsan a riadó. Mi az, talán az arabok? Szédelegve és félájultan öltözködnek... A puska súlya elbírhatatlan. Még a lépcsőhöz sem érnek, és a ruhájuk már csuromvizesen tapad a testükhöz. Képtelenség az udvaron állni a napon! De azért ott állnak. A mellvéden az őr nem hagyja abba az alarmot. Elviselhetetlen ez a recsegés! Nem az arabok, hanem valami magas rangú feljebbvaló. Megőrült hogy ilyenkor jön? Ponti őrmester a zubbonyát gombolva száguld és bozontos szemöldökei rángatóznak. A káplár végigrohan a sor előtt és kinyújtott karral vizsgálja fölül a zsinórmértéket. Mindenki ájuldozik, azután kinyílik a kapu, és három katonatiszt gurul be egy autón, puhára főve. A trombita elhallgat. A tisztek kiszállnak, arcukról patakzik a víz, a so-

főr lihegve levegőért kapkod, és a kapitány, aki a félholt bizottságot vezeti, rekedten kiabál a káplárnak:

– Adjanak vizet a sofőrnek gyorsan, és mossák le valahol. – a sofőrt kihúzzák az ülés mögül, a gép még jár, az egyik tiszt leállítja. Benzinbűz remeg a levegőben és az őrmester jelent. A százados elővesz egy ívet a belső zsebéből. Az ívről csöpög a víz. Olvashatatlan. Eldobja az egészet. Az őrmesterhez fordul:

– Hufeisen közlegényt megvasalva, erős fedezettel Oranba kell küldeni.

Nagy csend. A hang újra recseg:

– Hufeisen, lépjen ki a sorból!

Az őrmester végre magához tér.

– Hufeisen meghalt, mon commendant.

– Mikor?

– Menetelés közben hőgutát kapott.

– Merde!... Ki látta?

Az őrmester harsogására Laverborg és David kilépnek. A nap éppen merőlegesen áll a gömbölyű erődudvar fölött. Az autó alatt sötét kis olajtócsa képződik. Az egyik legény kizuhan a sorból. Elviszik.

– Ti láttátok Hufeisent meghalni?

David felelt az ő sajátságos katonai stílusában:

– Mi az, hogy láttuk, mon commendant? Még el is temettük.

– Elhoztátok az írásait, az azonossági lapját és a felszerelését?

– Nem hoztuk el, mon commendant.

– És miért nem hoztátok el? Most maga feleljen, maga másik.

– Moschkowitz közlegény ájultan feküdt, és nekem őt kellett a csapattestig támogatnom. Teljes felszereléssel.

Képtelen lettem volna még bármit is hozni.

– Nem szökött meg ez az ember? Vigyázzatok! A nyakatokba kerülhet, ha elhallgattok valamit. Hogy halt meg az a Hufeisen?

– Csúnyán mon commendant – adta át magát David a kellemes visszaemlékezésnek. – Hirtelen vörös lett, azután zöld, majd sárga, később egészen lila színt kapott az arca, és végül megfeketedett. Akkor Laverborg eltemette.

– Van erről valami jegyzőkönyv?

– Igenis – felelte az őrmester.

– Rompez!

Az erőd kapitánya eddig csendben cigarettázott. Mindez az őrmesterre tartozott. Miután a katonák elszédelegtek, odalépett a bizottsághoz.

– Mit csinált ez a Hufeisen?

– Kém volt. Találtak nála egy vörös foltos, szürke mappát. Ezt a mappát most egész Afrikában hajszolják. Ha a fickó szerencséjére nem hal meg, akkor Oranban sok mindent elbeszélt volna. Oranban nagyon könnyen beszédre bírják őket. Mondja, nincs itt valahol hideg feketekávéja vagy teája, a mindenit neki!

...Mindenki levetkőzött újra, és nyögve hullottak az ágyakra. Laverborg elővett a feje alól egy szürke mappát és buzgón tanulmányozta. A mappa fedelén vörös folt volt, valószínűleg vörösbortól.

II.

Kolseff a kövér orosz, Lucas és Jott mint bírák ültek egymás mellett, Ringelein, Jerome és a két Burger fivér a bejárók körül helyezkedtek el, hogy senki se hallgatózhasson. A disznóólszerű csapszék két helyiségből állt. Vá-

lyogfalak, amelyekből szalmadarabok álltak ki, a padlón gyékény. Asztal vagy szék sehol, a gömbölyű tetőről egy fiákerlámpa lógott le, isten tudja, hol szerezték, és egy nyolcas számnak a kacskaringója még most is látszott, mint a lámpa szolgálati idejének emléke. A kisebbik helyiségben egy söntésasztal volt, amelyen hideg birkahúsdarabok, kuszkusz, és néhány üveg állt. A hús és sütemény organtinnal volt letakarva. Az organtinon fáradt, nagy legyek pihentek. A levegő zsong a legyektől, és attól a tompa zúgásnak ható érzéstől, amit a fehér falakról visszaverődő, bántó fény okoz. Valahol egy rekedt fonográf zörgött. A vén tulajdonos homályos poharakban hozza a rumot. Gurul a kocka, csörög a pénz, az arcokon egészségtelen, nyirkos fényfoltok ülnek, pipáznak, rekedten ordítoznak, töltik az időt, mint száraz, apróra őrölt húst egy láthatatlan hurkabélben.

A szomszédos helyiségben csend van. Itt ül együtt a vésztörvényszék. Ha valaki bekukkant, rögtön kockáznak és ordítoznak. Azután megint komolyan, hidegen néznek az előttük guggoló Davidra, aki mögött, mint őr, esetleg mint hóhér, Ahmed mozdulatlan alakja magasodik fel.

– Te tudtad, hogy Hufeisennél vannak az okmányok?

– No és ha tudtam? – felelte ő dallamos, ősi, kérdő formájában, amellyel felháborodást, hidegvért, megvetést vagy szomorúságot tudott kifejezni egyetlenegy árnyalat modulálásával. – Tegyük fel, hogy tudtam – mondta jelenleg a megvetve kérdő formában –, akkor is mit csinálhattam volna? Vagy szóltam volna a tüdőmnek, hogy legyen szíves lélegzetet venni? Feküdtem ott, ki tudja, meddig, és mikor csillagok voltak, magamhoz tértem. Akkor ez a Laverborg azt mondta, hogy a másiknak fuccs. Mondom ne-

ki: hol az a szegény disznó? Azt mondja: lila lett, azután sárga lett, azután zöld...

– Végül fekete. Ezt már mondtad. Ha Laverborg eltemette, akkor ki kellett volna újra ásnod.

– Jó vicc. Úgy éljek. Én alig tudtam járni, és akkor majd ások neked. Különben is, minek kellenek azok a dolgok? Én kívülről tudok mindent.

– Nem arról van szó – mondta Jott. – Arról van szó, hogy te esetleg elloptad az írásokat, a fényképeket, és most letagadod.

– Én köpök rátok. Én utáltam azokat a vacakokat, mert csak bajt csinálnak. Ha nálam lenne, sürgősen odaadnám valamelyikteknek.

– És honnan tudod, hogy Laverborg nem vette magához?

– Miért vette volna magához? Nem úgy néz ki, mint egy halottrabló. Egyiktekre sem hasonlít. És azt hiszem, sokkal jobban el volt foglalva az életével. Különben is, egy szót sem értett volna belőle. És egyáltalán, mi közöm nekem ahhoz, amit ez a Laverborg csinál?

...Vakító forróság terpeszkedett a meszelt falakon, és egy ócska ingaóra, mint valami kivénült énekes, minden fertálykor artikulátlan kísérleteket tett arra, hogy elüsse a negyedet. A szomszéd ivóból áthallatszott a kocka zörgése. Végre is David megunta a dolgot és felállt.

– Elég volt ebből a cirkuszból nekem. Ha valamelyikteknek nem tetszik, amit mondtam, az próbáljon meg leszámolni velem. – Ahmed kinyújtotta feléje tétován a kezét, de a vádlott rohamkése egy pillanat alatt a hasának szegeződött: – El innen!

Csak egy pillanatra lepődött meg az óriás, és ezalatt David már eltűnt a szomszéd helyiségben. A többiek

összenéztek. Végre is semmi biztosat nem tudtak. Inkább Laverborg volt gyanús, mint a zsidó.

Később a légionisták megütötték az egyik falubelit. Hárman is érkeztek segítségére, mire a légionisták ezeket is megverték. Futólépésben érkezett az őrjárat, nyolc emberből állt, és ők is beleavatkoztak a verekedésbe. A hadnagy takarodót fúvatott, és a részeg katonák a három sikátorból álló községen keresztül visszamentek az erődbe. Általában ez volt a napi program. Ezen az estén szerencsétlenség történt. Lucas át akart menni a kantinba, és a bástya magasságából egy szikladarab zuhant a fejére. Nyomban szörnyethalt.

– Nyolc – mondta sápadtan Ringelein Kolseffnek, miután Lucast eltemették a domboldal kis temetőjébe, és eldördült felette az utolsó sortűz.

– Nyolc – mondta a hosszú Kurt a kis Johannak.

– Nyolc – mondta elgondolkozva David Laverborgnak. – Talán ez véletlen volt?

Laverborg hallgatott.

– Vagy talán mégsem Hufeisen volt?... De hát akkor ki? Mikor a szerencsétlenség történt, Jerome és a két Burger az udvaron álltak. A félkegyelmű Citrom beteg. Ahmed? Nem látszik vérengzőnek. Marad tehát Ringelein, Kolseff, Jott és én. Én, azt hiszem, nem voltam, Ringelein vagy Kolseff? Vagy véletlen?...

– Véletlen volt – állapították meg a nyolcak, miután házi vizsgálatot tartottak az ügyben. Azért ezután sem mertek hátat fordítani egymásnak. Éjjel a puskaszíjat a csuklójukra csavarták, és úgy aludtak el, fegyverrel a kezük ügyében. De lehet, hogy valóban csak véletlen volt.

A szieszta utolsó napjaiban már egyre nyilvánvalóbb volt a készülődés. A közeledő offenzíva csalhatatlan jelei mu-

tatkoztak. A környező helyőrségeket leváltó századok naponta vonultak át az erődön. Porlepte szekérrajok, megrakott öszvérek, gépfegyverek, fényszórók, hegyi ütegek vonszolták magukat a Tadla-vidéket környező dombok irányába. Bu Malem egy tevésosztagból és gyalogosokból álló megerősítést kapott. Az udvaron gúlába rakott fegyverek körül a La Carmagnola kórusa hallatszott. Pihenő bakák énekeltek vacsora után. Néha elbődültek a tevék, ilyenkor tompa puffanások és káromkodások vegyültek a dalba. Azután élelmiszer- és munícióutánpótlás érkezett.

Jerome eltűnt. A káplár jelentette a szökést. A rádió leadta a körözést. Harminc kilométeres körzetben járőrök mentek szét felkutatni. A katonák káromkodtak. A szökevényt nem találták. Hogy jutott eszébe innen megszökni? Az Atlaszon vagy a Szaharán át akar menekülni?

Ahmed és a két Burger őrködött. A nyolcak megtárgyalták Jerome ügyét... Mit akart a nyolcadik? Talán megkísérli éjszaka felrobbantani az Ued medrében lévő óriás sziklát? Örültség! És ha sikerül neki?...

Nem jutott semmi okos az eszükbe.

– Még esetleg előkerülhet – mondta David. – Ki tudja merre van?

Az ivó megtelt légionistákkal. Skarlátvörös köpenyükben, hófehér ruháikban szahariánok érkeztek. A szahariánok kiváltságos helyzetben vannak. Állandóan a Bledben teljesítenek szolgálatot, válogatott vasemberek, akiknél az ötven-hatvan fokos meleg, az örökös sivatag megszokott életkörülmény. A felszerelésük még a légionistáénál is finomabb. Puskájuk nincs, csak egy kis karabélyuk és automata revolverük, amilyen csak tiszteknek jár. Turbánt viselnek, hosszú, fehér salavari bugyogót, oldalfegyverük nincs, ahelyett hosszú tőr van az övükben, amilyet a tua-

regek hordanak. Ez a fegyver a hírhedt ponyár. Csak a saját altisztjeiktől félnek. A légiós őrmestereket, káplárokat kutyába sem veszik. Valamerre átvonulóban elözönlötték a várost. Csupa széles vállú, sötétbarnára égett, hallgatag ember. Csuklójukon egy gömbölyű, kinyitható tükröt viselnek. Apró reflektor, amivel éjszaka a morzerendszer alapján kilométeres távolságokra adnak le fényjeleket. A söntésasztal előtti tolongásban egy légiós őrmester félrelöki valamelyiket. Hatalmas pofont kap. Általános verekedés.

– Ide, szahariánok! Leszúrtak egy légionistát!

Mindenki a társait hívja. Pár perc alatt üvegek, polc darabokra törve. Hörgés, csattogás, lövés, a sikátorok harci zajjal telnek meg.

Vágtatva érkeznek a szpáhik. Sortűz a levegőbe! Belevágtatnak a gomolyagba. Egy óráig tart, amíg megtisztítják a községet. Közben mindenfelől alarmot fújnak. A domboldal hajlatán szép sorrendben vonulnak el a szahariánok Igli felé. Harminchat sebesült, nyolc halott, köztük öt szenegáli, két légionista és egy szaharián. A szahariánt hátulról fejbe lőtték. A halottak közt van az őrmester is, görcsösen szorongatja a revolverét, és kilenc szúrással ölték meg a vizsgálat szerint valami hosszú, vékony pengével. A halottakat eltakarítják, a sebesülteket ápolják, és vacsora után a gúlába rakott fegyverek mögül újra vidáman zeng a carmagnola.

Másnap délelőtt egy arab jelentkezik az őrségen. A káplár az őrmestert keresi. Az őrmester haladéktalanul őrjáratot állít össze. Benne vannak: Kolseff, Laverborg, a fiatal Berg, David és két breton paraszt. A káplár vezeti az őrjáratot.

Közben, mintha nagy darab víz zuhanna alá, sűrű, botnyi vastag sugarakban ledobban egy trópusi zápor, harsogva, hirtelen. A tevéket izgatja a víz szaga, és vadul rángatják a kötőfékeiket. A felhőcsoport elvonul... A nedves időt olyan hőség váltja fel, hogy a tócsák valószínűtlen gyorsasággal, szemmel látható gőzölgéssel párolognak, és mint egy kemence belseje, úgy izzik a táj.

Az őrjárat a falu egyetlen főutcáján halad végig. A káplár vezeti. Alkonyodik. Az egyik sárkunyhó ablakán egy szomorú teve néz ki az utcára. Bűzös, nagy szeméttelepre vezet az utca. Kora hajnalban itt még tömegesen láthatók a hiénák. Elhagyott, vörös gyárépület áll a szeméthalom mögött. A gyár melletti süppedő, mocsaras terület jelzi, hogy ezen a helyen szennyvíztó lehetett egykor. Az őrjárat egyenesen bemegy a gyárudvarra. Mindenütt átható gumiszag és igen sok nagy, vörös patkány. A második udvarból elviselhetetlen bűz árad. Egy gépvázon püffedt holttest fekszik, Jerome. Már több napja fekhet itt holtan. A feje lelóg a gép oldalán, és elvágott torka széle sebbel tátong az őrjárat felé. A ruháján látszik, hogy aránylag messziről, a porban hurcolták idáig.

– Mondtam, hogy még esetleg előkerül... – suttogja David. Nedves zsebkendőt kötnek az orruk, szájuk elé, és óvatosan leemelik a holttestet.

– Az ötvenharmadik... – suttogja Kolseff.

– Már csak hét... – mondja ugyanúgy Ringelein, az egykori állatszelídítő. Laverborg nem szól semmit. A hetek iszonyattal és gyanakvással nézegetik egymást este. Vajon melyikük a Rém, aki legalább ötven embert küldött a másvilágra?

A főhadiszállásra jelentés megy.

Egy hét múlva jön a válasz. Illetve nem is válasz. A gyilkosságról nincs szó benne. A hadvezetőség utasítja Bu Malem kapitányát, hogy a colomb-béchari büntetőszázad őrállományát sürgősen erősítse meg a hét emberrel. A hét ember neve különösképpen: Ringelein, Kolseff, Ahmed, a két Burger, a félkegyelmű Citrom és persze David Moschkowitz. Ez nem büntetés, ebben nincs semmi különös. Sokszor áthelyeznek embereket egyik helyről a másikra, és a büntetőtábornak is szüksége van helyőrségre. Bár oda még őrnek sem kívánkozik senki.

A kapitány még aznap egy átvonuló megharist pelotte fedezetével útnak indította a hét embert Colomb-Béchar felé.

Jerome-ot eltemették Lucas mellé.

Egy sortüzet kapott.